

**URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA**

H.Čemerlića 2, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 70 35 73, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

**ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ИНСТИТУТА ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2008. ГОДИНУ**

Број: 01/02-08-16-1-441/09

Сарајево, март 2009. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
II	НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
1.	Увод	5
2.	Поступање по ранијим препорукама	5
3.	Систем интерних контрола	6
4.	Планирани и извршени буџет	6
5.	Јавне набавке	7
III	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	8
Прилози:		9
- Табела 1. Одобрени и извршени буџет за 2008. год.		
- Коментар клијента на Нацрт извјештаја о ревизији за 2008. годину		
- Одговор Канцеларије за ревизију на коментаре клијента		

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Основ за ревизију

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Института за акредитовање Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Институт) и усклађености пословања са законима и прописима за годину која се завршава на дан 31.12.2008. године.

Одговорност руководства

Руководство Института је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања тј. Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ («Службени гласник БиХ» број 33/07) и Правилником о рачуноводству буџета институција БиХ број 01-Ст4-16-1810/05). Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја која не садрже материјално значајне погрешне исказе, одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствене процјене које су разумне у датим околностима. Руководство је такође одговорно за усклађеност пословања Института са важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност изражавање мишљења о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 12/06), INTOSAI ревизијским стандардима («Службени гласник БиХ» број 5/01) и Међународним стандардима ревизије (ISA). Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо како финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе, те да је пословање усклађено са важећим законским и другим релевантним прописима.

Ревизија укључује провођење поступака с циљем прикупљања ревизионих доказа о усклађености пословања и о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступка се заснива на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су прикупљени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за мишљење ревизора.

Квалификација:

1. Провођење процедура набавки у појединим случајевима није било у складу са одредбама Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине - видјети поглавље 5. овог Извјештаја.

Мишљење:

Према нашем мишљењу финансијски извјештаји Института приказују истинито и објективно, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза на дан 31. децембра 2008. године, резултате пословања и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Финансијско пословање Института у току 2008. године било је у свим материјално значајним аспектима усклађено са важећом законском регулативом, осим за напомене наведене под тачком 1.

Сарајево, 12.03.2009. године

Замјеница генералног ревизора

Божана Трнинић

Генерални ревизор

Миленко Шего

II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

1. Увод

Институт за акредитовање Босне и Херцеговине је самостална институција основана Законом о оснивању Института за акредитовање Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ” број:10/02). Према одредбама члана 7. наведеног Закона Институт је надлежан за:

- развијање, провођење и одржавање система акредитовања Босне и Херцеговине,
- провођење процедуре акредитовања и надзора тијела за оцјењивање усклађености,
- заступање Босне и Херцеговине у европским и међународним организацијама за акредитовање,
- организовање и провођење специјалистичког образовања кадрова у подручју акредитовања,
- развијање и успостављање информационог система о додијеленим акредитацијама и документима из подручја акредитовања,
- друге управне и стручне послове.

Институт има својство правног лица са сједиштем у Сарајеву.

2. Поступање по ранијим препорукама

Канцеларија за ревизију је извршила ревизију пословања Института за 2007. годину, о чему је састављен извјештај. Ревизијом су утврђене одређене слабости и неправилности описане у Извјештају о ревизији Института за 2007. годину и Институту је сугерисано да их размотри и да предузме одређене активности како се утврђене неправилности и пропусти не би понављали у даљем пословању.

Институт је доставио одговор Канцеларији за ревизију у складу са чланом 16. ставом 3. Закона о ревизији институција БиХ о предузетим активностима ради превазилажења слабости и недостатака који су идентификовани у Извјештају о ревизији за 2007. годину.

Освртом на препоруке ревизије дате у Извјештају о ревизији за 2007. годину (и препоруке дате у Писму руководству за 2008. годину) те увидом у предузете активности, утврдили смо следеће:

Реализација препорука у току

- Систем интерних контрола није у потпуности изграђен на задовољавајући начин јер су поновно уочене одређене слабости и пропусти, али смо уочили и предузимање одговарајућих активности на побољшању истих.
- Планирање буџета није у потпуности извршено на задовољавајући начин, а ни у потпуности усклађено са успоставом своје основне функције.

Нереализоване препоруке

- Поново су уочени одређени пропусти у процедурама јавних набавки тј. примјени Закона о јавним набавкама.

3. Систем интерних контрола¹

Ревидирањем пословања Института уочили смо да цјелокупни систем интерних контрола који подразумијева скуп поступака и мјера које предузима руководство клијента у циљу обезбјеђења тачности и правилности евидентирања финансијских трансакција, њихову пуну усклађеност са законима те ефикасно трошење јавног новца, није у потпуности разрађен и дефинисан на јасан и прецизан начин.

У циљу унапређења система интерних контрола Институт је донио нови Правилник о интерној контроли и ревизији број: ОДЛ-23/08 од 03.03.2008. године.

И поред доношења наведеног правилника и процјене ризика, уочене примједбе на постојећи систем интерних контрола у Институту односе се на недостатке у процесу планирања и извршења буџета, пропусти у трошењу буџетских средстава и слабости учињене приликом провођења процедура јавних набавки.

Недостатак квалитетног система интерних контрола или његова недоследна примјена може негативно утицати на рационално управљање и пословање институцијом и ненамјенско трошење буџетских средстава.

Препорука: *Ревизија препоручује наставак доградње постојећег система интерних контрола и досљедну примјену постојећих правила и процедура. Надаље, потребно је успоставити такав систем интерних контрола који ће превентивно отклањати све могуће слабости и неправилности.*

4. Планирани и извршени буџет

Буџет Института за 2008. годину одобрен је у износу 844.610,00 КМ, а реализован у износу 749.503,00 КМ, што представља извршење од 89%, а што се види у приложеној табели Одобрени и извршени буџет за 2008. годину (видјети прилог бр. 1).

Институт је током 2008. године извршио двије промјене структуре буџета у укупном износу од 41.000,00 КМ, на начин да су расположива средства са позиције уговорених услуга пренесена на позиције: плате запослених 22.000,00 КМ, путне трошкове 10.000,00 КМ, услуге превоза и горива 4.000,00 КМ и за текуће одржавање 5.000,00 КМ.

¹ Интерна контрола је скуп поступака које обликује управа, руководиоци и остали запослени са сврхом стицања разумног увјерења у погледу постизања циљева на подручју сљедећих категорија: 1) успјешност пословања, 2) поузданост финансијског извјештавања и 3) усклађеност с примјењивим законима и прописима.

Слабости система планирања буџета огледају се у недовољно ефикасном кориштењу буџетских средстава јер се резервише више средстава него што је потребно за нормално функционисање и остваривање законом прописаних функција Института, а с друге стране, постоји реална могућност да због недостатка средстава у текућој години остану нереализовани одређени пројекти у другим институцијама.

Препорука: *Препоручујемо Институту да процесу планирања посвети више пажње, с обзиром да је квалитетно планирање буџета стратешки важна основа за обезбјеђење материјалних и људских ресурса те значајно за економично и транспарентно управљање средствима.*

5. Јавне набавке

Током ревизије смо утврдили да систем интерних контрола код процеса набавки, још увијек није успостављен на начин да је обезбјеђен потпун надзор и квалитетна контрола у свим фазама процеса набавки, од самог планирања процеса набавки до праћења извршења закључених уговора.

Желимо скренути пажњу руководству Института на следеће недостатке у процесима набавки које смо уочили током обављања ревизије:

Набавка авио карата: Са изабраним добављачем за авио карте «Компас д.о.о.» Сарајево закључен је уговор о набавци прије него што је тражено и добијено мишљење Правобранилаштва БиХ на текст нацрта уговора. Набавке су извршене у вриједности 11.647,27 КМ, а наведеним уговором није наведена укупна, процијењена вриједност услуга.

Набавка канцеларијског материјала: Захтјев за достављање понуда за набавку канцеларијског материјала није састављен у складу са потребама Института него је захтјевом тражена понуда за неколико врста тонера и регистратора, а током године од изабраног добављача вршена је набавка и осталог канцеларијског материјала. Такође је утврђено како у захтјеву за достављање понуда није дефинисана количина по појединим артиклима роба тако да је оцјена понуда извршена на основу јединичних цијена, а не на основу укупне вриједности понуде. Закључно са 31.12.2008. године набавка канцеларијског материјала износила је укупно 6.930,72 КМ.

Услуге сервисирања путничких возила: Избор најповољнијег добављача за сервисирање путничког возила је извршен на основу најниже цијене норма сата која је утврђена као критеријум у захтјеву за достављање понуда без материјала за поправку и одржавање возила. Како захтјевом за достављање понуда није тражена и цијена материјала мишљења смо да проведеном процедуром набавке није обухваћена стварна вриједност сервисирања и поправке возила. Институт је од понуђача требао тражити спецификацију цијена материјала и резервних дијелова уз понуду и на тај начин вршити праћење фактурисаних трошкова материјала за поправку и одржавање возила. Извршене услуге за поправку и одржавање возила у 2008. години износиле су 7.072,77 КМ.

Услуге семинара: Набавке за услуге семинара у 2008. години износиле су укупно 15.891,12 КМ. Тестирањем процедура избора најповољнијег добављача за услуге семинара за норме ISO/IEC 17021:2006 и норме EN 45011:1998 утврдили смо да Институт није прикупио три одговарајуће понуде те није поништио поступак сагласно члану 46. ставу 6. ЗЈН («У случају када је прикупљено мање од три одговарајуће понуде, уговорно тијело поништава поступак и започиње наредни обновљени поступак»). Такође је утврђено да двије примљене понуде нису евидентирани кроз протокол. Цијене наведене у Записнику комисије за јавне набавке се не подударају са цијенама из понуде изабраног добављача него су наведене цијене из уговора који је накнадно потписан (уговором је дефинисана цијена нижа од понуђене).

Наведени недостаци и слабости могу довести уговорни орган у одређене проблеме у погледу примјене законских процедура, а што за посљедицу може имати нерационално трошење средстава.

Препорука: *Канцеларија за ревизију препоручује досљедну примјену Закона о јавним набавкама те анализирање уочених недостатака како се исти не би понављали.*

III КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

Институту је уручен Нацрт извјештаја о ревизији за 2008. годину на разматрање и достављање евентуално нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од 15 дана, Институт је доставио коментаре на налазе садржане у Нацрту извјештаја о ревизији.

По нашој процјени, Институт није доставио нове доказе и чињенице које би утицале на измјену налаза садржаних у Нацрту извјештаја о ревизији, а поједини коментари су дјелимично уважени. На основу тога овај Извјештај представља коначан извјештај достављен клијенту са одређеним корекцијама у односу на Нацрт извјештаја о ревизији.

У прилогу Извјештаја достављамо вам коментаре Института и наш одговор на коментаре.

Ревизиони тим:

Влатко Малбашић, виши ревизор

Аниса Фејзић, помоћни ревизор

Даворка Гашановић, помоћни ревизор

Одобрени и извршени буџет за 2008. годину

Табела 1.

ИНСТИТУТ ЗА АКРЕДИТОВАЊЕ БиХ

Ред. број	Врста расхода	Одобрени буџет	Промијена структуре буџета	Остала повећања буџета	Укупно буџет (3+4+5)	Извршење буџета	Разлика (6-7)	Проценат % (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Текући издаци	836,110	0	0	836,110	741,207	94,903	89
1.	Плате запослених	342,184	22,000	0	364,184	355,573	8,611	98
2.	Накнаде трошкова запослених	70,525	0	0	70,525	49,630	20,895	70
3.	Путни трошкови	85,783	10,000	0	95,783	82,389	13,394	86
4.	Издаци телефонских и пошт.услуга	19,474	0	0	19,474	15,061	4,413	77
5.	Издаци за енергију и ком. услуге	34,080	0	0	34,080	23,974	10,106	70
6.	Набавка материјала	12,660	0	0	12,660	12,405	255	98
7.	Издаци за усл. превоза и горива	2,921	4,000	0	6,921	5,176	1,745	75
8.	Унајмљивање имовине и опреме	116,845	0	0	116,845	107,661	9,184	92
9.	Издаци за текуће одржавање	5,842	5,000	0	10,842	10,733	109	99
10.	Издаци за осигурање	0	0	0	0	0	0	0
11.	Уговорене услуге и друге услуге	145,796	-41,000	0	104,796	78,605	26,191	75
II	Капитални издаци	8,500	0	0	8,500	8,296	204	98
1.	Набавка земљишта	0	0	0	0	0	0	0
2.	Набавка грађевина	0	0	0	0	0	0	0
3.	Набавка опреме	8,500	0	0	8,500	8,296	204	98
4.	Набавка осталих сталних средс.	0	0	0	0	0	0	0
5.	Реконструкција и инвес. одрж.	0	0	0	0	0	0	0
III	Текући грантови	0	0	0	0	0	0	0
IV	Укупан буџет	844,610	0	0	844,610	749,503	95,107	89
	Број запослених	15			15	13	2	87